

Bijlage 1 Ondertussen: de lange termijn!

Ondertussen stimuleert onderwijzend personeel om zich in een volgende ontwikkelfase te begeven

De naam *Ondertussen* komt voort uit het verhaal over de Ndembu uit het boek 'De Corporate Tripe' van Danielle Braun en Jitske Kramer. Hierin spreekt men over de Liminale fase (ofwel *het ondertussen*). Het lijkt een tussenfase en daarmee minder belangrijk, maar dat is zeker niet zo. De reis is immers zeker even belangrijk als het doel. Het is een fase die te omschrijven valt met het woord *naar* in onderstaande voorbeelden:

- Van *oud* naar *nieuw*
- van *A* naar *B*
- van *Ist* naar *Soll*
- van *current* naar *target situation*

Als we kijken naar hoe mensen en organisaties zich ontwikkelen zijn we veel meer in *het ondertussen* (op reis) dan we op het eerste gezicht denken.

We kennen allemaal scholen die hun best doen om veel met kinderen buiten school te leren, daar waar het echt gebeurt: bij de bakker, in de fabriek of in de natuur. We kennen scholen die 'buiten' naar binnen halen en er zijn scholen waarbij dit (bijna) niet gebeurt en waar voornamelijk in het klaslokaal vanuit lesboeken geleerd wordt. Deze verschillen zijn er niet alleen tussen scholen, maar ook binnen scholen tussen personeelsleden onderling. Ze bevinden zich allemaal (scholen en personeelsleden) in hun eigen fase. Ze hebben een ontwikkeling achter de rug en nog voor de boeg.

Er bestaat geen cursus die iedereen kan volgen, waardoor er vanaf morgen alleen nog leeractiviteiten aangeboden worden die in een rijke en betekenisvolle context plaatsvinden. Er zit maar een ding op: voor iedereen op maat *het ondertussen* (de reis daar naar toe) faciliteren en ondersteunen.

Wij ontwikkelen een platform waarop elke leerling, personeelslid, school en organisatie verleid wordt zijn of haar 'volgende ondertussen' aan te gaan. Op weg te gaan naar zijn of haar volgende doel.

Als je een mens (school of bedrijf) wil laten groeien moet je goed kijken naar waar hij staat, naar wat zijn comfortzone (en kracht) is en inschatten waar zijn stretchzone (zone van naaste ontwikkeling) ligt. Wij geloven dat als je laat zien wat er in de stretchzone te beleven valt, mensen er onderdeel van uit willen maken. Via *ondertussen* brengen we niet alleen vraag en aanbod bij elkaar, maar maken we ook tal van best practises zichtbaar. Het zal in de toekomst mogelijk zijn om, bijvoorbeeld onderwijzend personeel, gebaseerd op wat ze al gedaan hebben, een selectie van deze best practises te laten zien. Kiest een docent bijvoorbeeld altijd voor klassikale activiteiten, dan brengen we op zijn startpagina bijvoorbeeld ook een best practise onder zijn aandacht, waarbij een docente rekening hield met de specifieke leervragen van de individuele leerlingen, daardoor zij haar groep splitste en niet elke leerling deelnam aan dezelfde activiteit.

Zo stimuleren we iedereen om zich via *het ondertussen* richting een volgende

ontwikkelfase te begeven. Dat is de kracht van *ondertussen*.

Wijze lessen van de Ndembu

Het verhaal over de Ndembu is grotendeels een rechtstreeks citaat uit 'De Corporate Tripe' van Danielle Braun en Jitske Kramer.

De Mukunda

De Ndembu, een stam uit Afrika, hebben een ritueel: de Mukunda. Jongens nemen, ergens tussen hun tiende en twaalfde levensjaar, deel aan dit ritueel. Na afloop zijn ze man met alle rechten en plichten die hierbij horen. Het is geen ritueel zoals ik dat ken, de Mukunda duurt namelijk ongeveer 4 maanden. Hierbij onderscheiden zich 3 fases.

De separatie

Welke gekenmerkt wordt door feest, zang, dans en een laatste maaltijd bereid door moeders. Vervolgens worden de jongens door hun moeders het dorp uitgejaagd. Als de jongens weg zijn huilen de moeders oorverdovend. Ze hebben immers net definitief afscheid genomen van hun kind en krijgen een man terug.

De liminale fase: Het ondertussen

Tijdens deze tweede fase, ook wel de fase van *het ondertussen* genoemd, trekken de jongens naar een kampement in het bos genaamd *De plaats van het sterven*. Geen

aanlokkelijke plek voor een 10 jarige. Een plek waar kinderen sterven en mannen geboren worden. Onder leiding van enkele volwassen mannen en een sjamaan krijgen ze levenslessen aangeboden: Jagen, ruzies beslechten, oorlog voeren, huis bouwen, omgaan met geld en vrouwen. Ze luisteren naar verhalen van hun voorouders. Ze moeten lichamelijke uitdagingen overwinnen. Doen zwaar lichamelijk werk en doorstaan proeven, waarvan er sommige in onze ogen afschuwelijk, zo niet verboden, zijn. Ze worden bijvoorbeeld besneden. Het litteken zal later het bewijs van hun volwassenheid vormen.

De hereniging / integratie

Als de wonden van de besnijdenis geheeld zijn en de spirits aangeven dat het goed is (na ongeveer 4 mnd) keren ze terug naar hun dorp. Ze worden versiert met witte cirkels, die staan voor reinheid. Hun nieuwe status wordt erkend: ze hebben nieuwe rechten en plichten. Feest volgt!

Liminaliteit

 <h3>Liminaliteit</h3> <p>Arnold van Gennep Victor Turner</p>	<p>Een overgangsfase waarin een persoon, volk of organisatie geen afgebakende sociale rol of positie heeft, maar zich in 'het ondertussen' bevindt.</p> <p>'Betwixt and between'.</p> <p>Een kwetsbare periode en een psychologische uitdaging voor iedereen die erin zit. Met name doordat sociale rollen niet gedefinieerd zijn.</p> <p>aldus Victor Turner</p>
---	---

Zich in *het ondertussen* / in het 'naar' bevinden.

Wij (niet leden van de Ndembu), zijn geneigd *het ondertussen* over te slaan. Voor ons staan in onderstaande voorbeelden op het eerste gezicht 2 fases.

- Van *oud* naar *nieuw*
- van *A* naar *B*
- van *Ist* naar *Soll*
- van *current* naar *target situation*

- van *huidige* naar *gewenste situatie*

Dat is natuurlijk niet vreemd, want een periode die naar te noemen is, willen we het liefst snel achter de rug hebben. De Ndembu laten deze onzekere periode echter bewust bestaan, ze rekken hem indien nodig op en maken gebruik van de onzekerheid en angst, met als doel: Evolutie. Groei en verandering!

Zij weten dat ze de tijd moeten nemen, zodat ze echt aan hun rechten en plichten in hun nieuwe situatie, als man, kunnen voldoen. Ze ontwikkelen zich in deze fase. Dan en alleen dan wordt de nieuwe situatie een verbetering van de oude situatie.

Pas dan krijg je je witte cirkels en kan het feest beginnen!

